

NAAM VAN HERMAN STRATEGIER HEEFT VOOR

VEEL

KOREN BEKENDE KLANK

Vroegere organist St.-Jozefkerk en bekende componist te Zeist

De tijd van grote koren, met veel en enthousiast zingende leden, lijkt tegenwoordig een beetje voorbij. Natuurlijk zijn er nog wel koren en mensen, die graag zingen, maar de animo is niet meer zo groot als een aantal jaren geleden.

Vooraf echter mensen, die zongen en zingen bij R.-K. kerkkoren kennen de naam van Herman Strategier. Sterker nog, de kans is altijd bijzonder groot, dat zij een of ander werk van zijn hand op het repertoire hebben gehad.

Herman Strategier woont in Zeist, en ook op andere gronden is hij voor Zeist zeker geen onbekende. Zo is hij in vroeger jaren een tijd als dirigent/organist verbonden geweest aan de Jozefkerk in de Rozenstraat.

Zijn naam heeft in de muziekwereld een bijzonder bekende klank, en heel speciaal geldt dat in de wereld van de kerkmuziek.

Oorspronkelijk komt Herman Strategier uit Arnhem waar hij in 1912 werd geboren. Na de Lagere School en de HBS doorlopen te hebben ging hij op 16-jarige leeftijd naar de kerkmuziekschool in Utrecht.

Deze school was een internaat, waar de leerlingen gedurende drie jaar een bijzonder intensieve en straffe opleiding kregen, die hen in staat stelde om bij een R.-K. parochie in dienst te treden als dirigent en organist.

De opleiding omvatte eigenlijk een geheel afgeronde muziekstudie, echter vooral toegespitst op kerkmuziek.

„ALLEEN GOEDE EN SLECHTE MUZIEK”

Wat is nu eigenlijk het verschil tussen muziek en kerkmuziek. „Er is geen verschil” vertelt Hans Strategier, „in de muziek is het eigenlijk altijd zó, dat je alleen maar goede en slechte muziek hebt”.

Later corrigeert hij zichzelf weer enigszins. „Kerkmuziek verschilt eigenlijk alleen maar van gewone muziek in die zin, dat zij optimaal optimaal dienstbaar dient te zijn. Maar die dienstbaarheid is in feite geen beperking. Ik kan het niet bewijzen, maar je zou als stelling haast kunnen hanteren dat hoe meer muziek dienstbaar wordt, hoe groter de kans is, dat die muziek goed is”.

En met zo'n stelling zit je dan natuurlijk onmiddellijk in alle problematiek rond experimenten en alle vragen met betrekking tot experimentele muziek, die natuurlijk vaak niet zo praktisch dienstbaar is.

Zelfoverschatting

„Ruimte om te experimenteren moet er natuurlijk altijd zijn, anders kom je nooit verder, maar dat we daarbij tegenwoordig vaak terecht komen in heilloze experimenten staat voor mij vast. Het valt natuurlijk ook moeilijk te bepalen waar het juiste midden ligt. Wat dat betreft was het oude Maecenaat, waarbij een kunstenaar gewoon in dienst was van een vorst, bisschop of rijkaard helemaal nog niet zo gek. Je stond dan gewoon voor de taak om waarvoor je geld te leveren, en vooral in die gevallen waar er sprake was van een goede samenwer-

king tussen zo'n Maecenas en de kunstenaar heeft dat (b.v. Haydn) geleid tot hoogst opmerkelijke resultaten”.

Bij de muziek om de muziek, bestaat duidelijk ook in de romantische periode, waar de kunstenaar steeds meer en meer op een voetstuk werd geplaatst.

Andriessen

Dienstbaar aan de opdracht, die kerkmuziek met zich meebrengt, heeft Herman Strategier bijzonder veel gecomponeerd. „Daar begon ik eigenlijk al mee als kleine jongen. Ik improviseerde wat op bestaande melodieën en thema's en was eigenlijk altijd bezig mijn eigen muziek te maken”. De vader van Herman Strategier was organist in Arnhem en bracht zijn zoon al heel vroeg met muziek in aanraking. Na de kerkmuziekschool heeft Herman Strategier bijzonder veel geleerd van Hendrik Andriessen. Samen met Jan Mul en Albert de Klerk, ook leerlingen van Andriessen, schreef hij bij de vijftigste verjaardag van Andriessen de mis van de drie jongelingen, „Tres Pueri”.

Hij schreef verder zo'n tien Latijnse missen. De laatste jaren is het Latijn in de R.-K. Kerk in diskrediet geraakt, maar Herman Strategier schreef ook een Nederlandse Mis. Juist tegenwoordig moet je daarbij rekening houden met de beperkingen van een koor.

Een één-stemmige Nederlandse mis van zijn hand die aan de uitvoerenden niet zulke extreem hoge eisen stelde is dan ook bijzonder vaak uitgevoerd. Hij schreef nog een Nederlandse mis

en is thans bezig aan zijn derde.

Deze Koormis wordt speciaal geschreven om in september te worden uitgevoerd in de kerk aan de Utrechtse weg, waar pastoor Groenen dan zijn zilveren priesterfeest viert en waar Herman Strategier incidenteel nog wel eens het orgel bespeelt.

Verder schreef hij vele koorwerken, oratoria en psalmmuziek. Hij schreef ook een Te Deum en requiem. Hoewel bij uitstek componist van koormuziek schreef hij ook voor orkesten en solisten.

Idealisme

In Leiden nam hij zo'n 13 jaar geleden de leiding op zich van 't Nederlands Madrigaal Koor. Dit koor dat ook in Zeist te beluisteren is geweest en bij die gelegenheid veel bijval oogstte zingt volledig a cappella. Dit jaar legt Herman Strategier de leiding van dit koor neer, omdat hij geen kans ziet hiermee naast zijn andere drukke werkzaamheden bezig te blijven.

Moeilijkheden heeft Herman Strategier ook ondervonden. „In de beginperiode stond je omgeving er af en toe erg huiverig tegenover wanneer je „musicus” als beroep koos.

Financieel gezien was het daarbij eigenlijk ook niet zo aantrekkelijk. Er kwam een bepaalde do-

sis idealisme bij ikjken. Ik heb altijd hard moeten werken en soms de meest onmogelijke opdrachten moeten uitvoeren. Een voordeel daarvan was echter wel, dat je je vak zo goed leerde”.

Zichzelf gebleven

Herman Strategier is tegenwoordig docent aan de Rijksuniversiteit te Utrecht. Hij geeft daar les in alle theoretische vakken. Ook was hij als leraar verbonden aan de conservatoria te Rotterdam en Utrecht.

Veel tijd om naar muziek te luisteren of om concerten te bezoeken heeft hij niet. Ook dat is een van de redenen, dat hij zijn werk bij het Madrigaal Koor neerlegt.

Hij kan dan ook moeilijk zeggen welke muziek bij hem favoriet is. Morderne Popmuziek beluistert hij nauwelijks. Hij weet dan ook niet wat hij ervan vindt.

„t Interesseert mij eigenlijk ook niet zo. Ik heb alleen wel geleerd om alles wat er gebeurt serieus te nemen. Je hebt natuurlijk, zeker wanneer je zolang met iets bezig bent als ik met muziek, de neiging om een walletje op te trekken. Dat is vaak een nadeel, dat kan ook een voordeel betekenen. Je blijft daarbij vasthouden aan en geloven in jezelf. Een gevaar is natuurlijk dat je niet achter je walletje vandaan komt en dat er niemand overheen komt. Maar de mens van tegenwoordig heeft zo vaak de neiging zichzelf te verliezen. Men wordt door zoveel dingen tegelijk beïnvloed en vaak weet je dan helemaal niet meer waar je aan toe bent. Ik geloof wel dat ik altijd mezelf gebleven ben.”

Liedjesfrisdrankindustrie

Zijn huidige werkzaamheden doet Herman Strategier met plezier. En daarbij blijft hij componeren, zolang als hij dat kan.

Het interesseert hem daarbij niet zoveel of zijn composities voor de eeuwigheid geschreven worden.

Hij is een kunstenaar eigenlijk zonder veel pretenties. Het pure vakmanschap beschouwt hij als noodzakelijk om zijn werk goed te kunnen doen. Hij aanvaardt dan ook opdrachten, die eigenlijk ver buiten zijn normale werkterrein vallen. Toen hij eens bemerkte dat er nogal wat behoefte bestond aan accordeonmuziek, heeft hij speciaal voor dit instrument muziek geschreven. Ook componeerde hij voor blaasorkesten en nam daarbij dan de moeite om zich van tevoren te verdiepen in de specifieke moeilijkheden, die het componeren voor een dergelijke be-

zetting met zich meebracht.

Herman Strategier praat vlot en gemakkelijk over zijn werk. Hij blijft daarbij heel bescheiden en nuchter over zijn eigen prestaties.

Maar hij weet boeiend te vertellen over muziek, de muziekgeschiedenis en alles wat met zijn vak te maken heeft. Als hij weer opnieuw mocht beginnen weet hij niet of hij weer specifiek voor kerkmuziek zou kiezen. Niet dat hij daarvan ooit spijt gehad heeft, maar tegenwoordig lijkt kerkmuziek zo vaak te ontaarden in „liedjesfrisdrankindustrie”.

En wij kunnen ons inderdaad niet voorstellen dat een man als Herman Strategier zich daarmee bezighoudt.